

Stichting Nieuwe Warande

JAARVERSLAG 2023

Voorwoord

Als kersverse voorzitter mag ik voor de eerste keer een voorwoord schrijven voor ons jaarverslag. Halverwege het jaar zijn er namelijk twee bestuursleden vertrokken en heeft één bestuurslid gekozen voor een andere rol binnen de kerngroep. Gelukkig konden we vanuit de bestaande kerngroep een nieuw bestuur vormen. Namens alle leden van de kerngroep, bedank ik de voormalige bestuursleden voor hun inzet.

Onze stichting wil het gebied tussen Tilburg, Berkel-Enschot en Udenhout in samenspraak met gemeente en andere belanghebbenden mooier en duurzamer maken. Onder belanghebbenden verstaan wij nadrukkelijk ook dieren en planten. Niet alleen voor de mens is een groene leefomgeving van groot belang; hij kan er wandelen, genieten van de rust en het weidse landschap, van de vogels en planten. Voorwaarden scheppen voor een optimale leefomgeving voor de aanwezige flora en fauna is een van onze doelstellingen.

We hebben dan ook met veel plezier gewerkt aan 'ons gebied'. We hebben daarbij resultaten geboekt zoals de aanplant van nieuwe bomen en de uitbreiding van bloemrijke akkerranden en de gunstige effecten daarvan op het insecten- en vogelleven kunnen constateren. Tegelijkertijd hebben we ook al jaren te maken met de nadelige effecten van klimaatverandering en ligt er een grote uitdaging in het klimaatbestendiger maken van het gebied in de toekomst. Maar we zijn blij met de vooruitgang die we hebben geboekt en we zullen de komende tijd doorgaan met het werken aan ons doel: het nog mooier en duurzamer maken van ons gebied, zodat mens en dier daarvan kunnen profiteren!

Ik wil graag iedereen bedanken die onze Stichting heeft ondersteund. Dit heeft ons op allerlei manieren gesterkt.

Met groene groet,

Lambert Winkelmolen
Voorzitter

26-3-2024

We hebben dit jaar weer diverse activiteiten ontplooid, passend binnen ons Actieplan Landschapsbeheer van december 2021.

1. Landschapsontwikkeling

Mede op ons initiatief zijn er door gemeente Tilburg in april 2023 meer dan veertig inheemse bomen geplant langs het nieuwe graspad tussen Quirijnstokstraat en Vijfhuizen, dat in 2022 is aangelegd in het kader van de ontwikkeling van het Pauwelspad. De Zwarte elzen, Fladderiepen, Veldesdoorns en Haagbeuken vormen een mooi element in het landschap en markeren het wandelpad. In de toekomst zullen ze schaduw geven aan wandelaars en vee en zijn ze een fijne plek voor vogels en andere dieren. Bovendien zorgen ze ervoor dat de bodem meer vocht vasthoudt. In dit open landschap vormen kleine landschapselementen als een bomenrij of

braamstruweel belangrijke stapstenen voor dieren. Ze geven hen bescherming en voedsel, waardoor zij zich kunnen verplaatsen van het ene natuurgebied naar het andere en een nest kunnen maken.

Helaas is de door ons voorgestelde onderbepanting met Hazelaars, Rode kornoelje, Gelderse roos, Lijsterbes en Sleedoorn niet uitgevoerd. Deze zou de natuurverbindingsfunctie en landschappelijke waarde nog meer versterkt hebben.

Toekomstplannen:

In 2024 hopen we weer bomen te kunnen planten, deze keer langs het Riddershofpad, een fietspad tussen Tilburg en Berkel-Enschot en Udenhout. We hebben daarvoor eind 2023 een voorstel gedaan bij de buurtbomenkansenkaart. Door het planten van deze bomen willen we een ecologische verbinding maken tussen enkele stukken bos langs het Riddershofpad.

2. Tellen vogels en vlinders en ander onderzoek

Vogelkenner Ad Kolen verzorgt regelmatig vogeltellingen in het gebied. Op die manier ontstaat inzicht in de vogelpopulatie en hoe die zich ontwikkelt.

Onze ecooloog Ben Delbaere monitort wekelijks in het zomerhalfjaar een traject op vlinders, als onderdeel van het nationale vlindermeetnet. Daarnaast doet Ben, samen met vele andere vrijwilligers, waarnemingen aan andere soorten en heeft hij 8 van de 21 poelen onderzocht. De resultaten hiervan worden bij waarneming.nl en poelen.nu ingevoerd.

3. Buiten werken

Opruimen zwerfvuil

Dit jaar hebben we twee maal een schoonmaakactie georganiseerd, op de zaterdagen 18 maart en 23 september. Om hiervoor vrijwilligers te werven, hebben we artikelen geplaatst in de Schakel, op onze website, Facebook en Instagram. Op 18 maart sloten we aan bij de landelijke dag van Nederland Schoon en hebben we met acht mensen vijf volle zakken zwerfvuil uit het gebied gehaald. De schoonmaakactie van 23 september is helaas niet doorgegaan vanwege de verwachte regen.

Natuurwerkdag zaterdag 4 november 2023

We planden een natuurwerkdag op 4 november, waarop we net als voorgaande jaren zouden werken aan het onderhoud van de twee poelen aan weerszijden van de Rugdijk in Tilburg. Plan was om de opslag van kleine bomen en struiken te verwijderen zodat de poelen voldoende licht zouden krijgen, warmte van de zon, en er weer meer water in de poel zou kunnen komen. Dit is noodzakelijk voor een goed bodem- en waterleven en om te zorgen dat de poel niet dichtgroeit. De verwijderde zaailingen, takken en struiken zouden deels worden meegenomen door meerbomen.nu, zodat deze op een andere locatie opnieuw geplant kunnen worden. Van het overige deel zouden we een takkenril maken waar kleine dieren onder kunnen schuilen.

We waren druk bezig met de voorbereidingen van deze dag, toen we constateerden dat een bedrijf in opdracht van gemeente Tilburg met groot materieel aan de slag was gegaan om alle begroeiing te verwijderen rond een aantal poelen, waaronder 'onze' twee poelen. We schrokken van de rigoureuze aanpak. En we konden het niet waarderen dat we niet op de hoogte waren gesteld, terwijl we in overleg met de gemeente deze poelen al enkele jaren hadden 'geadopteerd'.

We hebben daarom onze natuurwerkdag afgelast. En we hebben in een daaropvolgend overleg met de gemeente ons ongenoegen kenbaar gemaakt en de gang van zaken besproken. De door de gemeente uitgevoerde werkzaamheden bij de poelen hebben echter wel een goed gevolg gehad; er staat weer meer water in de uitgediepte poelen. Het is fijn dat de gemeente eindelijk weer onderhoud heeft gepleegd aan de poelen. Maar het verwijderen van de bomen en struiken rond de poelen had wat ons betreft wat minder rigoureuze gemogen en in overleg met ons als 'adoptie-ouders' van deze twee poelen.

Toekomstplannen:

In 2024 willen we weer twee schoonmaakacties organiseren. Daarnaast gaan we een dag aan de slag met het opknappen van de Vincentiuspoel, die aan een zandpad ligt midden in ons werkgebied. Dit doen we in overleg met gemeente Tilburg en de boer die het land rond de poel in gebruik heeft.

4. Wandelen

We willen stimuleren dat bewoners van Tilburg-Noord en de omliggende dorpen het gebied Nieuwe Warande en Zwaluwenbunders al wandelend beleven. Het mede door ons ontwikkelde Pauwelspad komt hier dan ook doorheen. Als vervolg op het Pauwelspad is de werkgroep Pauwelspad nu bezig met het ontwikkelen van ommetjes van 3 tot 7 km in combinatie met interessante informatie over de natuur, de mensen en de geschiedenis van het gebied langs het Pauwelspad.

Helaas is er dit jaar een oude verbinding als wandelpad verdwenen, namelijk een deel van het zogeheten Puinpad tussen Quirijnstokstraat en Zwaluwsestraat. De nieuwe pachter van het stuk land waar dit pad doorheen liep, heeft het pad omgeploegd en bij zijn land getrokken. Helaas was er geen recht van overpad opgenomen in het pachtcontract.

We hebben dit jaar voor belangstellenden wandelingen door ons gebied georganiseerd,

waarbij leden van onze kerngroep in twee groepen ecologische en cultuurhistorische informatie gaven. De wandelingen vonden plaats op 1 oktober. We starten altijd bij Brasserie Valentijn in Udenhout. In totaal waren er 22 deelnemers. Kosten voor betalende deelnemers zijn € 2,50 p.p. De opbrengsten komen ten goede aan ons werk. Meelopende kerngroepleden en Vrienden van de Stichting betalen geen bijdrage.

Toekomstplannen:

Vanaf 2024 bieden we naast de groepswandelingen op inschrijving, ook wandelingen op aanvraag aan voor groepen van maximaal 20 personen.

In 2024 hopen we de eerste ommetjes langs het Pauwelspad op de website van het Pauwelspad te publiceren. In 2025 zullen meer ommetjes volgen. Verder willen we graag het Pauwelspad uitbreiden naar het deel van Landschapspark Pauwels ten westen van de N261 (Midden-Brabantweg). Wanneer we dit kunnen oppakken hangt af van de recropassage die naar verwachting in 2025 onder deze weg door wordt aangelegd.

5. Ruimtelijke ontwikkelingen

▪ **Zwaluwenbunders**

Gelukkig is het in 2016 voorgenomen bedrijventerrein in De Zwaluwenbunders in de loop van de tijd vervangen door de ontwikkeling van een plan voor een klimaatlandgoed op deze plek. [Zie onze website](#) voor de geschiedenis in vogelvlucht. Wij hebben waar mogelijk een bijdrage geleverd aan de planvorming voor het klimaatlandgoed.

▪ **Verplaatsing Schuttersgilde**

In 2022 is er door omwonenden voor geijverd om het Schuttersgilde van Berkel-Enschot niet te verplaatsen naar het Riddershofpad, zoals voorgenomen. Wij ondersteunden dit van harte, onder meer vanwege het autoverkeer dat dit zou opleveren over het Riddershofpad en de nadelige gevolgen voor de natuur daar. Gelukkig is inmiddels een andere locatie in beeld voor deze vereniging, namelijk aan de Hoolstraat in Berkel-Enschot.

▪ **Windmolens**

Gebiedsbewoners benaderden ons omdat een bedrijf bewoners geld bood als zij windmolens op hun grond wilden plaatsen. Daarop is door een aantal bewoners de belangengroep 'Vrienden van Pauwels' opgericht met als doel te voorkomen dat er windmolens geplaatst worden. Het plaatsen van windmolens past niet in de plannen voor Landschapspark Pauwels, daarin wordt immers het landschap versterkt. Wij hebben hierover contact opgenomen met de projectleider van Landschapspark Pauwels.

6. Informatiedag Landschapspark Pauwels

We hebben meegewerkt aan de Pauwelsdag op 31 augustus 2023 voor leden van de Provinciale Staten en betrokken organisaties en bedrijven in een grote schuur van een boerderij op Kouwenberg ten noorden van Tilburg. We hebben een stand verzorgd met informatie over onze activiteiten in Landschapspark Pauwels en we hebben tijdens twee huifkartochten door het gebied verteld over het door ons ontwikkelde Pauwelspad, een wandelpad van ongeveer 33 km dat in 2022 is geopend en over de ommetjes waar we momenteel aan werken.

Het was ook voor ons een informatieve dag; we hebben interessante gesprekken gehad met diverse organisaties. Intussen hebben we als stichting een aardig netwerk en zijn we ook goed bekend. Op die manier kunnen we wederzijds expertise delen.

7. Bijdrage aan studiedagen

We hebben tijdens twee studiedagen meegewerkt aan het informeren van ambtenaren over Landschapspark Pauwels. Op 18 april voor de afdeling Infrastructuur van gemeente Loon op Zand en op 15 mei voor alle medewerkers van gemeente Tilburg die te maken hebben met Landschapspark Pauwels. Onze bijdrage betrof de totstandkoming van het Pauwelspad, het werk van Stichting Nieuwe Warande en het betrekken van bewoners hierbij.

8. Communicatie

We willen anderen inspireren en motiveren om mee te werken aan het verfraaien van ons gebied. Vandaar dat wij op verschillende manieren communiceren met de bewoners uit en rondom het gebied.

De Stichting verzorgt regelmatig artikelen in de Wijkkrant van Tilburg-noord, onze website, Facebook, Instagram en De Schakel (weekblad Berkel-Enschot). In de wijk- en

dorpsbladen gaat het om korte stukjes over de historie en natuur van ons werkgebied. Deze zijn te lezen op [onze website](#).

In 2023 hebben we voor de eerste keer een jaarverslag gepresenteerd, over 2022. Dit verslag is te lezen op onze website.

Ook hebben we in november sinds lange tijd weer een nieuwsbrief kunnen versturen aan onze abonnees en de Vrienden van onze stichting.

De website van onze stichting wordt gesponsord door een Vriend van de Stichting. Sinds enige tijd is het uiterlijk van onze website verstoord. We hebben veel energie gestoken in het verbeteren hiervan, maar dit lukte maar ten dele. Eind dit jaar bood onze

sponsorvriend aan om de bouw van een nieuwe website mogelijk te maken. Hiervan hebben wij dankbaar gebruik gemaakt en we zijn aan de slag gegaan om de website opnieuw op te bouwen.

Naast de website stichtingnieuwewarande.nl nemen wij ook deel in de website pauwelspad.nl en de Facebook- en Instagramaccounts van dit wandelpad.

Toekomstplannen

Vanaf 2024 willen we weer twee maal per jaar een nieuwsbrief uitbrengen. Een in februari/maart en een in september/oktober.

In maart 2024 zal onze nieuwe website online komen.

Naast de nieuwsmedia waarin we al publiceren, willen we als stichting ook gaan publiceren in De Wegwijzer, het weekblad voor Udenhout en Biezenmortel.

9. Stakeholders

Ondersteuners en sympathisanten van de stichting zijn voor ons erg van belang. Zij creëren draagvlak en financiële steun voor onze plannen en acties.

Vrienden van de stichting

De Stichting had eind 2023 twaalf 'Vrienden van de stichting'. Hier zijn wij heel blij mee. We voelen het als waardering voor ons werk en hun bijdrage geeft ons wat financiële armslag. We zijn onze vrienden dankbaar en nodigen hen uit aan één van onze wandelingen deel te nemen.

Onderhouden contacten met anderen

We hebben regelmatig contact met de medewerkers van gemeente Tilburg, Landschapspark Pauwels, agrariërs, dorpsraad Udenhout en andere betrokkenen, zoals het Land van Noord. Daarnaast hebben we contact gehad met de nieuwe organisaties Tilburg Noord GroeiT over hun plannen en met de Vrienden van Pauwels over de mogelijke plaatsing van windmolens in ons gebied. We hebben elkaar daardoor leren kennen en weten elkaar indien nodig te vinden.

Toekomst:

We onderhouden het contact met betrokken agrariërs en organisaties. De Vrienden van de Stichting houden we op de hoogte van onze activiteiten en we vragen hen om ons opnieuw te steunen.

10. Organisatie en bestuur

a. Bestuur

Er is een nieuw bestuur gevormd, bestaande uit drie mensen die al vele jaren lid zijn van de kerngroep.

De vorming van een nieuw bestuur was nodig doordat de oude bestuursleden hun werkzaamheden als bestuurslid om diverse persoonlijke redenen beëindigden. Het betreft de drie oprichters van de stichting. Wij zijn hen zeer erkentelijk voor het werk dat zij in alle jaren hebben verzet. Twee van hen zijn volledig gestopt met hun werk voor de stichting, de derde is gestopt als bestuurslid maar is wel lid gebleven van de kerngroep.

b. Kerngroep en werkgroepen

In de praktijk werken we samen in de kerngroep, bestaande uit het bestuur en de overige kartrekkers. Eind 2023 bestond de kerngroep uit vijf mensen.

Na het vertrek van twee van de bestuursleden/kerngroepleden hebben we actie ondernomen om de kerngroep aan te vullen. Er waren twee belangstellenden die respectievelijk een en twee keer aan onze vergaderingen hebben deelgenomen. Helaas besloten zij beiden om hun deelname niet voort te zetten.

We zetten in op het versterken van de werkgroepen. Iedere werkgroep heeft een kartrekker vanuit de kerngroep. Daarnaast nemen in de werkgroepen andere betrokkenen en/of andere kerngroepleden deel.

▪ **Werkgroep Buiten werken**

Kartrekker: Pieter Adriaansen

Activiteiten: organiseren van praktische buitenactiviteiten voor publiek zoals natuurwerkdag, NL Doet, opruimen zwerfafval e.d.

▪ **Werkgroep Wandelen**

Kartrekker: Kris van Weegberg

Activiteiten: meer wandelpaden realiseren, zoals de aansluiting met wijk Nieuwe Warande en Waterpark, ontwikkelen Pauwelspad en ommetjes, signaleren benodigd onderhoud paden/bordjes e.d.

▪ **Werkgroep Cultuurhistorie**

Kartrekker: Lambert Winkelmolen

Activiteiten: bewaken culturele waarden in het gebied, publiek informeren d.m.v. artikeltjes die gepubliceerd worden in wijkkrant Tilburg-Noord, De Schakel, De Wegwijzer.

- **Werkgroep Communicatie**
Kartrekker: Kris van Weegberg
Activiteiten: Facebookpagina, Instagrampagina, website, nieuwsbrief, jaarverslag e.d.
- **Werkgroep Verkeersproblematiek (io)**
Kartrekker: Lambert Winkelmolen
Activiteiten: verkeersproblematiek (hard rijden en hoge intensiteit) op de Waalwijkseweg en Quirijnstokstraat/Rugdijk oplossen door een integrale aanpak met behoud van cultuurhistorische, recreatieve en ecologische waarden
- **Werkgroep Ecologie en Landschapselementen**
Kartrekker: Ben Delbaere
Activiteiten: bewaken ecologische waarden in het gebied , bijvoorbeeld bevordering ecologisch (berm)beheer, uitbreiden landschapselementen e.d.

c. Samenstelling kerngroep per 31-12-2023

Bestuur:

Voorzitter	Lambert Winkelmolen
Penningmeester	Ben Delbaere
Secretaris	Kris van Weegberg

Overige leden Kerngroep:

Pieter Adriaansen
Wendy Schoens

Alle bestuursleden doen hun werkzaamheden onbezoldigd en zijn onafhankelijk.
De organisatie bestaat uit vrijwilligers.

Toekomstplannen

We hebben besloten om ons bij de uitbreiding van actieve leden komend jaar vooral te richten op uitbreiding van deelnemers van de werkgroepen in plaats van aan de kerngroep. Mogelijk is dat voor belangstellenden makkelijker om zich in te zetten voor de meer afgebakende taak van een werkgroep.

Gestreefd wordt om binnenkort een ANBI-status te krijgen. In 2023 hebben we dit door de bestuurswisseling niet kunnen afronden.